

Gheschreuen brief van GABRIEL BETHLEN,

Prince van Transiluanien,
Ghesonden aen Galga Zulthan, Prince der Tar-
taren, Anno 1621.

Overghesedt tot zijn enghen Handschrift / die vā
ons volck is ghenomen / ende die selfste geon-
den aen den Keyser Ferdinandus.
Eerst Ghedruckt den 25. Junij. 1621.

Handwerpen / By Abraham Verhoeven / op de
Lombaerde veste / inde gulde Sonne.

2

Gheschreuen Bzief van Gabriel Bethlen, Prince
van Transilvanien/ghesonden aen Galga Zul-
than, Prince der Carteren/ Den 1. April 1621.

Doorluchtighe
GALGA ZVLTHAN BESTI

Opperste heer van Zulthan Kapichak ende No-
uaynack Alderdoorluchtichste Deuleth
Gyray Zulthan &c.

Mijnen liefste vrint ende seer soegedanigen Broe-
der Gabriel, dooz de gracie Godts ghecosen
koninck van Hungherien/Prince van Tran-
silvanien ende Graef van Siculoos.

Alderdoorluchtichste hochverheuen Prince wel
beminde ende goetwilligē vrient ende broeder.
Godt Almachtich wilt v lieden zaeken/ becom-
mernisse in alle goet volbrenghen/ allen v vpan-
den te niet te doen ende v dagen des leuens ver-
meerderen.

De Brieuen van uwe hochghemeltheydt
heb ick ontfangen den xrv van dese Maent
naer ons rekeningh/ dooz de eertweerdighe
edele ghesanten van v lieden alder Doorluchtich-
heyt

3

heyt aen my gesonden / hebben de brieuen ontfan-
ghen ende een broederlijck affectie soo groetenisse
aen malcanderen seer vriendelijck ghehoort uwen
goetwillighen dienst ende affectioneerden wille
hebben my verclaert t'samen oock presenterende
den boghe met een pijlten aen my gesonden de
brieuen van v lieden Alderdoorluchticheyt heb-
be met groote affectie ghelesen ontfangende mede
v broederlijcke groetenisse ende vriendelijck affec-
tie aen my mer uwe gifte presenterende ende dat u
lieden Hoocheyt ons niet en hebt vergheten maer
wij die soo verre oorloghe sijn vuerende brieuen
ende ghesanten hebt gesonden mede v lieden Le-
gher tot onser hulpe ende bystant presenterende
waer af den ghroeten Godt uwe Alderdoorluch-
heyt seer sijn bedanckende ende louende met dus-
daniche broederlijcke affectie in alle tijden hopen
het selfte te verdienen ende wederom te betoonen.

Uwe groote ghemelicheyt die laet ons wetē hoe
dat u lieden dooz de begheerte van den machrigen
Keyser den Turck het voozleden iaer teghen die
van Polen die welke in grote macht van volcken
u hadden by een versamelt om aldus het Rijck vā
den grooten Turck te beuechten / hebt die selue
met alle macht dooz den grooren Godt wederstaē/
verjaecht ende verflaghen veel groote edelen ghe-

4

uanghen ende ghedoot. Dese nieu mare hebben wy seer blijdelijck verstaen niet teghenstaende dat wy de selfste tijdinghen den rij. van deser naer dat wy waren ouer de Donau in Duprlandt reside- rende ende teghen den vanden vechtende is D. V. groote victorie ons ghebootschapt de welcke v lie- de ghemeltheydt seluer hebt geschreuen in de brie- uen aen my ghesonden Godt gheue dat alle ons vijanden met alle vijanden des grooten Keyser de Turcks dusdanighen wt vaert moghen hebben en in het stof ghewentelt worden waer om Godt v lieden Rijck wilt vermeerderen ende victorie ouer alle vanden verleenen.

De Polacken en sijn onse vrienden niet die wy noyt en hebben ghemolesteert maer ter contrarien tot haer lieder begeerte ende groot profijt ende on- profijt van ons lieden hebben hun seer behulpsa- mich gheweest door onsen Legher by haer lieden vueghende teghen die van Moldauien daer en bou- uen haer lieden ghebracht tot eenicheyt ende pens van onsen Keyser de Turck, waer om in hun be- loften niet en hebben volhardich oft constant ghe- bleuen. Haer teghen het Rijck vanden Keyser nu vechten ende oorloch sijn vuerende dat se daer en bouen waren versoekende hebben oock verkre- ghen/het voorleden Jaer Junis 1620. als wnghe- comen

comen waeren tot de ghewooneliske plaetse vā den Keyser binnen Weenen hebben groote schade ghedaen in ons rijk waer om alle dese onbehoorlijcke wercken gheefins en begheere gemeynschap te houden. Wy verstaen oock hoe dat sy tegen den machtrighen Keyser den Turck veel volck by een versamelen ende den Keyser van Duytlandt wile oock tot hulpe oock volck sendē waer dat hy met ons coste peps vercrijghen. Maer vā dit Poolche volck niet en is te vreesen als sy wel ghedroncken hebben sijn goede soldaten met de tonghe / maer int velt comende om te vechten sijn ghelijck stichte menschen verliesende haer verstant het welck Godt toe laet haer straffende om die groote hoouerdije die sy sijn hebbende waerom wy oock hebben willen verstaen hoe stercken Legher soude connen wt brenghen / hebben beuonden by haer te wesen xx. duysent Lantsiers / x. duysent Cosacken ende xx. duysent voetvolck noch willen opnemen / het peert volck wel sullen krijghen maer weynich voetvolck ist dat den Keyser van Duytlandt Peps van ons sal vercrijghen mochte veel andere voetknechten te hulpe senden die wy ooc niet en vreesen want sy seer plomp sijn in het handelen van de wapenen.

Van onsen staet D. Wieder Hoochghemeltheyt
ben

ben schrijuende niet tegenstaende dat wy ouer rris
 Maenden teghen veel ende stercke vbanden heb-
 ben moeten vechten ende nu noch sijn vechtende
 (niet alleen ouer den keisers Legher van Bohe-
 men maer doock teghen den koninckx Legher van
 Hispanien ende den Paus van Roomen) ende tot
 deser uren toe (waer af Godt gheloost moet wesen)
 victorie hebben vercreghen ende het velt behoudt/
 hoe dicwils dat wy met hun hebbē slach geleuert
 kan qualijck schrijuen / aenghesien dat sy nu in
 Grachten / hollen ende kuylen sijn sluytende ende
 also vechten / waerachtich maer daer toe de waer-
 heyt ben schrijuende dat wy inden tijt van rrij.
 Maenden meer als dertich duysent vā onse vbanden
 hebben verflaghen vooz. Praghe is een cleijn
 ongheluck gecomen in des Coninckx Legher van
 Bohemien waer om den vbandt ouer achtien we-
 ken heeft beginnē de schade op ons te haelē / nacht
 ende dach malcanderen vervolghende wonderlij-
 ke aenslagen gheuende / maer nu van eenen Peps
 sijn tracterende / wy hebben haer goede woorden
 ghegheuen / ende dat om dat wy daerentusschen de
 macht van den grooten machtrighen keiser / sou-
 den vercrijghen ende aldus met cleynen moet de
 Rijcken van onse vbanden ouer winnen.

Sterckelijc sijn wy begerende waer dat D. Lies-
 den

dē Alderluchticheyt r. Dupsent wt gelesen soldatē
 wilde stellē / dē leyt sinā oft opperste krijchmeester
 een vā v Princepaelste Heeren dat wy aldus sterck-
 ker mochten wesen ende (dooz Gods hulpe) altijd
 voort gaen in onse victorie. Coste v lieden door-
 luchticheyt seluer in Persoon comen wel soude be-
 geiren ende dooz uwe komste den grooten Keyser
 Sultan Soliman Diensterlijcke soude wesen meer-
 der eere / Profijt soude vercrijgen wt dese victorie
 als dooz eenighe vande Polacken / verkregghen wy
 in Persoonen v. Lieden hoocheyt altijd by sullen
 wesen ende sulcken groote rijcken ende landē ouer-
 winnen alsoot de Natien der Turcken gesien heeft
 veel schatten / tresoozen ende slauen de Soldaren
 sullen krijghen waert dat v. Lieden Edele presen-
 tie xx. Dupsent wt ghelesen soldaten by hem had-
 den / wy hebben oock by een xx. Dupsent Lantsiers
 ende xx. Dupsent voet volck den Wachtighen
 Keyser Legher sal xv. Dupsent Esmaniten sterck
 sijn / den Coninck oock van Bohemen sal connen
 hebben xxx. Dupsent mannen ende soo niet eenen
 vpant en sal wesen die ons sal deruē verwachten /
 maer alle haer rijcken ons sullen ouergheuen mee
 alle haer schatten in ons handen leueren daerom
 dese saeke v groote eerweerdicheyt dooz een van
 mijn eerste Heeren vziendelijck hebben laeten wes-
 ten

ten en dese bede met groote begeerte sijn heerschen-
de ende de selfste niet willen te verwozen sijn bid-
dende dan ter herten nemen ende door warachtig-
ge menninghe de selue ontfangen / Wy nu heel in-
den krijch ende Oorlooch sijn / ende ist dat Godt
believe begheeren aen v eerweerdichent het selfste
in alle manieren te verdienen v groote Hoocheyt
wilt ons voor eenen goet willighen ende oprecht-
ten vrient houden Godt wilt uwe Alderdoorluch-
tighe ghesontheyt alrijt bewaeren ende vermeer-
deren.

Gheschreuen in onse Conincklijcke Stadt Tur-
nau naer onse rekeninge de 1. dach April A. 1621.

Onder was gheschreuen D. Lieden Alderdoor-
luchtighe Goetwillighe Broeder Gabriel, &c.

V. C. D. A. W.

F. J. A. S.